

मानवीषु कथं वा सादृश्य रूपस्य सम्भवः
न प्रभातवलं ज्योतिरुदेति वसुधातलात् ॥ (23)

- श्लोकज्ञं मद्राकविना कालिदासेन विरचितं
अभिज्ञान शकुन्तलम् नाटकस्य प्रथमाङ्के समुपलभ्यते ।
- शकुन्तला अप्सरा गर्भजाता - इति ज्ञाता शकुन्तलम् सौन्दर्यस्य
काव्यम्, पर्यालोचनाकाले दुष्पन्नाः इदम् वाक्यम् उक्तवान् ।
- मानवीषु अस्य रूपस्य सम्भवः कथं वा स्यात् ।
प्रभातवलं ज्योतिः वसुधातलात् न उदेति ।
- आश्रम पालितायाः शकुन्तलायाः स्वर्गीयम् लावण्यं
दृष्ट्वा दुष्पन्नाः विस्मितः अभवत्, अस्य सौन्दर्यस्य
वदस्यम् दुष्पन्नाः न बोध्युम् समर्थः । ततः अनसुयामुखात्,
दुष्पन्नाः शकुन्तला अप्सरा कन्या इति ज्ञातवान् । तस्य
अभिमतम् शकुन्तलावत् सौन्दर्यम् मर्त्यलोके न भवितुम्
शक्नोति, यथा अन्तर्वीक्षे एव विदुसत् ज्ञायते न कदापि
भूतले ।

अलङ्कारद्वन्द्वः — अत्र शकुन्तलायाः रूप विशेषस्य प्रतीति
अप्रस्तुतप्रशंसा अलङ्कारः । अत्र अनुषुप
नाम छन्दः ।